

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO

**Studieenheten**

Saksbehandler: Gro Telhaug  
Besøksadresse: B R A veien 4, 1757 HALDEN  
Telefon: 69608385  
E-post: gro.telhaug@hiof.no

Deres referanse: 17/1340

Vår referanse: 17/00591-5

Dato: 12.06.2017

## Høringsuttalelse - forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende generell del og prinsipper for opplæringen

Vi viser til brev av 10. mars 2017 ang. høring av forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende Generell del og Prinsipper for opplæringen.

Høringsuttalelsen fra HiØ baserer seg på tilbakemeldinger fra intern høring.  
Vi har følgende kommentarer til høringen:

### Tittel og kapitteloverskrifter

- Det ser det som positivt med navneskift fra generell del til overordnet del. Det signaliserer at innholdet i denne delen er overordnet fagplanene. Et annet forslag er Grunnleggende verdier for opplæringen for å signalisere hva dokumentet inneholder.
- Vi finner at tredelingen i hoveddelene er god. Kapitteloverskriften for de tre hovedområdene gir signaler til formålsparagrafen og tidligere prinsipper for opplæringa. Vi stiller oss imidlertid noe undrende til overskriften *Prinsipper for læring og utvikling*. Vi mener det er mulig å ha felles prinsipper for opplæring, men etter vår mening vil felles prinsipper for alle elevers læring og utvikling være en umulighet. Vi foreslår å endre delkapitlet til *Læring og utvikling*.
- Overskriften *Grunnleggende ferdigheter* (side 11) mener vi kan være misvisende. De grunnleggende ferdighetene skal ivaretas av alle lærere i alle fag på alle trinn, men vi oppfatter at ordet «grunnleggende» ofte blir koblet til begynneropplæring eller annen læring på et lavere nivå. Vår erfaring er at både politikere, lærere og rektorer bruker grunnleggende ferdigheter om noe som skal læres på småskoletrinnet, og derfor vil kanskje «gjennomgående» være et alternativ til «grunnleggende». «Ferdigheter» er heller ikke et dekkende navn på innholdet. I matematikkfaget er «ferdigheter» knyttet til mekanisk læring, noe som ikke samsvarer med innholdet i grunnleggende ferdigheter. Det vi ønsker med dette innspillet er at navnet *grunnleggende ferdigheter* blir diskutert og forhåpentligvis endret. Selve innholdet i kapitlet er både nyttig og relevant.

### Struktur

- Strukturen som bygger på og prinsipper for opplæringa mener vi fungerer godt.
- Innenfor hovedområdet *Formålet med opplæringa* er strukturen mindre god. Det synes det blir mange gjentakelser og vanskelig å knytte innholdet direkte opp mot formålsparagrafen, noe som kanskje kan tilsa at formålsparagrafen ikke er godt nok strukturert. Det må innrettes etter den

overordnet del. Samtidig mener vi det vil fungerer bedre om hvert underkapittel rettes direkte mot avsnittene i formålsparagrafen.

- Den indre strukturen i delkapitlene opplever vi som rotete og inkonsekvent. Vi foreslår en todeling. Først 1) argumentasjon eller redegjørelse for innholdet, og deretter 2) skolens oppgave.
- Dokumentet sier ikke eksplisitt at overordnet del har formulerte læringsutbytter, men første setning i hvert delkapittel og kursivering av denne setningen, gjør at den kan forstås som et læringsutbytte. Læringsutbyttene i fagene har de senere årene i økende grad fått en styrende funksjon i forhold til skolens innhold og organisering. Vi ber Kunnskapsdepartementet avklare statusen på det som til synelatende nå er læringsutbytter i overordnet del. For øvrig mener vi at formuleringene er klare, konsise og avklarer viktige grunnlagsprinsipper for opplæringens verdigrunnlag, og for læring og utvikling i skolesammenheng.

### Innhold

- Nasjonale minoriteter mener vi er forsømt i fagplanene, og syns det er svært positivt at overordnet del har et avsnitt om nasjonale minoriteter.
- Vi finner det også svært positivt at departementet understreker at resultatstyring ikke skal føre til uheldige konsekvenser for elever, og at vurderingsresultater skal fremme elevers læring og at det ikke er et dokumentasjonsbehov i seg selv.
- Det er positivt at «vi og de andre perspektivet» i generell del er langt mindre i dette forslaget. Vi finner likevel begreper som «verdiene som samler Norge som et samfunn», «universelle verdier», «kulturarv» og «kompass» problematiske. Disse begrepene gir inntrykk av at det i bunn og grunn finnes «ekte norske verdier», og at dette er begreper det både historisk og i nåtid gis et enhetlig innhold i. Dette gjenspeiler en essensialistisk forståelse av hva kultur er. Denne type forståelse blir stående i sterk motsetning til påstanden «Gjennom alle tider har samfunnet blitt påvirket av ulike strømninger og kulturtradisjoner» (side 5). Av samme grunn ønsker vi at «søke sannhet» (side 6) endres til «søke sannheter».
- Flere begreper må etter vår mening defineres slik at de ikke blir stående som honnørord. Eksempler på dette er «menneskeverd», «mangfold», og «anerkjennelse».
- Det er positivt at begrepet «kompetanse» er grundig definert (side 11), men vi mener flere begreper krever lignende utdyping, for eksempel «dybdelæring» og «etikk».
- I punkt 3.3 mener vi begrepet «profesjonsetikk» bør benyttes og defineres for å skape ytterligere bevissthet hos lærere på det området.
- Begrepet «etisk bevissthet» bør utdypes ved for eksempel: «Etisk bevissthet er å kontinuerlig være på søken etter det rette og det gode».
- Samarbeid hjem–skole har kun fått et avsnitt innunder delkapitlet *Tilrettelegging for den enkelte elev*. Dette er etter vår mening et så sentralt område i skolen at det bør tilgodesees med et eget delkapittel.
- Vi ønsker også et større fokus på hvilket ansvar hjemmet og den enkelte elev har.
- Vi foreslår også at sosial kompetanse løftes fram som en grunnleggende ferdighet.
- Vi ønsker at lekens rolle/plass i forhold til læring og utvikling synliggjøres i dokumentet.

Med hilsen

Beth Linde  
studiedirektør

Gro Telhaug  
rådgiver